

بررسی آخرین وضعیت تجرد دختران

در حال حاضر ۲۵.۱ درصد (حدود ۱۰ میلیون نفر) از جمعیت زنان کل کشور را «دختران» جوان تشکیل می‌دهند؛ این در حالیست که ۴۲۶ هزار نفر از آنها که بالای ۴۰ سال سن دارند، دچار «تجرد قطعی» بوده و تاکنون ازدواج نکرده‌اند.

در حال حاضر ۲۵.۱ درصد (حدود ۱۰ میلیون نفر) از جمعیت زنان کل کشور را «دختران» جوان تشکیل می‌دهند؛ این در حالیست که ۴۲۶ هزار نفر از آنها که بالای ۴۰ سال سن دارند، دچار «تجرد قطعی» بوده و تاکنون ازدواج نکرده‌اند.

به گزارش ایسنا، بر اساس آخرین سرشماری سال ۹۵، حدود نیمی از جمعیت کشور (۴۹ درصد) را زنان تشکیل می‌دهند که حدود یک چهارم این تعداد (۹ میلیون و ۸۹۰ هزار نفر) دختران جوانی هستند که مجرد بوده و تاکنون ازدواج نکرده‌اند.

سوم مرداد ماه به مناسبت ولادت حضرت معصومه (ع) «روز ملی دختر» در کشور نامگذاری شده است که ایسنا به بهانه این روز به بررسی مختصر وضعیت زنان و دختران جوان کشور در ابعاد اجتماعی، آموزشی و اقتصادی پرداخته که مشروح آن در پی می‌آید:

وجود ۱۰۰ پسر در سن ازدواج در برابر ۸۲ دختر

سیدحسن موسوی چلک، رییس انجمن مددکاری اجتماعی ایران در گفت و گو با ایسنا گفت: براساس آخرین سرشماری سال ۹۵ جمعیت کل کشور ۷۹ میلیون و ۹۲۶ هزار و ۲۷۹ نفر است که از این تعداد ۵۱ درصد مرد و ۴۹ درصد زن هستند. این در حالیست که ۴ میلیون و ۴۲۳ هزار و ۲۲۵ نفر دختر مجرد در سن ازدواج (۱۵ تا ۲۹ سال) و ۵ میلیون و ۳۷۲ هزار و ۹۸۹ نفر پسر در سن ازدواج (۲۰ تا ۳۴ سال) در کشور داریم.

چلک همچنین تصریح کرد: در حال حاضر به ازای هر ۱۰۰ پسر، ۸۲ دختر در سن ازدواج در کشور وجود دارد این در حالیست که میانگین سن ازدواج در حال افزایش و به کمتر از ۲۵ سال رسیده است؛ البته میانگین سن ازدواج در میان تحصیلکردگان بیش از جمعیت عمومی کشور است. ۵ درصد دختران کشور در تجرد قطعی

این درحالیست که شهلا کاظمی پور، جمعیت‌شناس نیز در این خصوص به ایسنا گفت: براساس سرشماری سال ۹۵، جمعیت زنان بالای ۱۰ سال کشور، ۳۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر است که ۲۶ درصد آنان مجرد هستند. جمعیت مردان بالای ۱۰ سال حدود ۳۳ میلیون و ۵۶۰ هزار نفر است که ۳۴ درصد آنان مجرد هستند بدین ترتیب حدود ۸ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر مجرد بالای ۱۰ سال در کشور حضور دارند.

وی در ادامه با بیان آنکه برای اعلام نرخ مجردان کشور معمولاً جمعیت بالای ۱۵ سال در نظر گرفته می‌شود افزود: جمعیت زنان بالای ۱۵ سال مجرد کشور ۵ میلیون و ۸۶۰ هزار نفر است. این در حالی است که تعداد دختران مجرد بالای ۱۵ سال کشور در سال ۹۰، ۶ میلیون و ۸۵۰ نفر بود. در واقع حدود یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر از جمعیت زنان مجرد بالای ۱۵ سال، طی ۵ سال اخیر کاهش یافته است که علت آن کاهش باروری و در نتیجه کاهش تعداد دختران کشور است.

به گفته این جمعیت‌شناس، جمعیت مردان بالای ۱۵ سال مجرد در سال ۹۰، ۱۲ میلیون نفر بود اما این رقم در سال ۹۰ به ۱۱ میلیون و ۵۰۰ نفر رسیده است.

کاظمی پور ادامه داد: در گروه سنی ۱۵ تا ۱۹ سال دختران کشور، ۸۷ درصد مجرد هستند این در حالی است که در گروه سنی ۲۰ تا ۲۴ سال دختران، ۴۳ درصد، ۲۵ تا ۲۹ سال، ۲۳ درصد و در گروه سنی ۳۰ تا ۳۴ سال نیز ۱۵ درصد دختران مجرد هستند.

وی در ادامه با بیان آنکه بالای ۴۰ سال را برای زنان تجرد قطعی می‌دانیم گفت: ۱۰ درصد زنان ۳۵ تا ۳۹ ساله

کشور مجردند. این در حالی است که در گروه سنی ۴۰ تا ۴۴ ساله ۶.۸ درصد، در گروه سنی ۴۵ تا ۴۹ ساله ۴.۴ درصد و ۵۰ تا ۵۴ ساله ۳.۱ درصد مجرد هستند که معتمد این رقم بالایی است.

این جمعیت و شناس در ادامه با بیان آنکه نرخ مجرد قطعی زنان در سال ۹۰ نیز در حال افزایش بود، تصریح کرد: با این حال نرخ مجرد قطعی زنان در سال ۹۵ بیش از سال ۹۰ است؛ به طوری که در سال ۹۰، ۹.۱ درصد زنان ۳۵ تا ۳۹ سال، ۴ درصد ۴۰ تا ۴۴ ساله و ۳.۴ درصد ۴۵ تا ۴۹ ساله و ۲.۲ درصد از زنان ۵۰ تا ۵۴ ساله کشور مجرد بودند.

کاظمی و شناس پور در ادامه گفت: براساس آمار سال ۹۵، جمعیت زنان بالای ۴۰ سال کشور که دارای مجرد قطعی هستند، ۴۲۶ هزار نفر است؛ در واقع حدود ۵ درصد کل جمعیت زنان مجرد بالای ۱۰ سال کشور بیش از ۴۰ سال دارند که در گروه مجردان قطعی قرار می‌گیرند.

افزایش نرخ ازدواج دختران ۱۵ تا ۱۹ سال کشور
دلیل مجرد دهه شصتی و هفتادیها چیست؟

به گزارش ایسنا، معاونت زنان و امور خانواده رییس جمهور در گزارشی اعلام کرد که تغییر و تحولات اقتصادی و اجتماعی که در نیم قرن اخیر در ایران صورت گرفته باعث تغییر در الگوی زناشویی در میان دختران جوان شده است؛ از جمله این تغییرات می‌توان به تأخیر در سن ازدواج و بالا رفتن آمار طلاق در میان آنان اشاره کرد، به طوری که در سرشماری ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰ یک کاهش ۱۰.۵ درصدی در نسبت زنان دارای همسر دیده می‌شود؛ این درحالیست که شهلا کاظمی پور با بیان آنکه نرخ ازدواج در کشور تغییر نکرده است، در این خصوص معتقد است: نرخ ازدواج در دختران ۱۵ تا ۱۹ سال کشور در حال افزایش است، هرچند آمار مجرد قطعی نیز در حال افزایش است اما معتمد این افزایش درخصوص مجرد قطعی دوام نخواهد داشت.

این جامعه و شناس در ادامه با اشاره به مساله ازدواج و گفت: سال و ها آمار مجرد قطعی برای زنان ۲ درصد و برای مردان ۱.۸ درصد بود اما پس از انقلاب اسلامی و بعد از افزایش مولید در دهه ۶۰ با توجه به آنکه به لحاظ فرهنگی دختران باید با دهه قبلی خود ازدواج کنند و با توجه به آنکه تعداد پسران دهه ۵۰ بسیار کمتر از دختران دهه ۶۰ بود، برای این گروه مضیقه ازدواج به وجود آمد و مساله مجرد دختران دهه ۶۰ از اواخر دهه ۸۰ خود را نشان داد.

افزایش نرخ ازدواج دهه هفتادیها

کاظمی پور ادامه داد: در حال حاضر ۸۱ هزار نفر مرد ۴۵ سال مجرد در کشور داریم این در حالی است که نرخ زنان بالای ۴۰ سال مجرد ۴۲۶ هزار نفر است یعنی آمار مجرد قطعی مردان حدود یک پنجم مجرد قطعی زنان است.

وی تصریح کرد: در دهه ۷۰ با کاهش باروری مواجه شدیم بدین ترتیب دختران دهه ۷۰ کمتر از پسران دهه ۶۰ هستند و این مساله باعث افزایش نرخ ازدواج در میان دختران دهه ۷۰ شده است؛ به طوری که در حال حاضر با افزایش نرخ ازدواج در دختران میان ۱۵ تا ۱۹ ساله کشور مواجه هستیم و همین مساله باعث می‌شود که نرخ مجرد قطعی در آینده کاهش یابد.

این جامعه و شناس با بیان اینکه هنوز هم جامعه سنتی هستیم و خیلی مدرن نشده ایم، گفت: هنوز هم خانواده و ها معتقدند که دخترانشان باید در سن خاصی ازدواج کنند و اگر این ازدواج صورت نگیرد نگرانی ایجاد می‌شود که البته در این میان با انگ و زنی و ها و برچسب و زدن و ها بر دختران مجرد که دارای مجرد قطعی هستند، بسیار مخالف هستیم.

افزایش احساس و تنهایی؛ در میان دختران از ۳۵ سالگی به بعد

کاظمی پور در ادامه به ازدواج دختران تأکید کرد و گفت: ممکن است دختران تا سن ۳۵ سالگی به علت وجود خانواده احساس تنهایی نکنند اما در یک سنی افراد به شدت احساس تنهایی خواهند کرد و این آسیب و پذیری برای زنان بیشتر از مردان خواهد بود که حتی در غرب نیز به این نتیجه رسیده اند.

وی در ادامه با بیان اشاره به پدیده ازدواج سپید نیز گفت: در حال حاضر هیچ آماری مبنی بر ازدواج سپید در کشور وجود ندارد؛ حتی پروژه‌های تحقیقاتی در این زمینه با مشکلات بسیاری مواجه هستند اما با این حال شاهد افزایش آمار ازدواج سپید در کشور هستیم که یکی از دلایل آن افزایش آمار مجرد قطعی زنان است؛ اما معتقدم این آمار کاهش خواهد یافت زیرا نرخ ازدواج در دهه هفتادی‌ها رشد یافته است.

در حالی که شهلا کاظمی پور از افزایش آمار ازدواج سپید به علت افزایش مجرد قطعی در زنان خبر می‌دهد؛ براساس مجموعه مستندات، اطلاعات و گزارش‌های معاونت زنان و امور خانواده رییس جمهور، در کشور مشکلات عدیده‌ای پیش روی زنان و دختران جوان بوده و مهم‌ترین مشکلات کشور از نظر دختران جوان، بیکاری، تورم، فقر و مشکلات اقتصادی، اعتیاد و عدم تحقق عدالت اجتماعی است؛ این درحالیست که در طول سالیان اخیر دامنه آسیب‌های ناشی از مصرف مواد مخدر با وسعت بیشتری در میان جمعیت زنان کشور بویژه دختران جوان گسترش یافته است به طوریکه بر اساس آمار نیروی انتظامی، تعداد و میزان دختران معتاد از سال ۸۵ تا سال ۹۱ کاهش یافته است اما از سال ۹۱ به بعد، با روندی سینوسی افزایش پیدا کرده است.

افزایش گرایش دختران جوان به مصرف دخانیات

دختران در فضای مجازی آسیب‌پذیرتر از پسران هستند

چلک، رییس انجمن مددکاری اجتماعی ایران نیز در این خصوص معتقد است: در حال حاضر در زمینه برخی از آسیب‌های اجتماعی همچون گرایش دختران جوان به مصرف سیگار و دخانیات، آمارها رو به رشد است. به طوری که ۱۰ درصد از جمعیت مصرف‌کنندگان مستمر مواد مخدر در کشور را زنان تشکیل می‌دهند که عمدتاً در سنین جوانی قرار دارند.

همچنین با توجه به افزایش استفاده از اینترنت و رشد فضای مجازی در کشور چلک گفت: به دلیل ضعف سواد رسانه‌ای و فضای مجازی در کشور، آسیب‌پذیری دختران بیش از پسران است؛ به طور کلی دختران جوان در مقابل آسیب‌های اجتماعی آسیب‌پذیرتر از سایرین هستند حال آنکه جامعه نسبت به پذیرش زنان و دختران آسیب دیده مقاومت بیشتری دارند.

درحالی‌که چلک از بهبود مولفه‌های آموزش، اشتغال، دسترسی به خدمات بهداشت و درمان، دسترسی به تکنولوژی و... زنان در سالهای اخیر می‌گوید، بر اساس مستندات، اطلاعات و گزارش‌های معاونت زنان و امور خانواده رییس جمهور امروزه، دختران به عنوان بخش عمده‌ای از جمعیت دانشجویی کشور شناخته می‌شوند و آموزش عالی نقش مهمی در توسعه توانمندی و مهارت‌های آنان داشته است، به طوری که در سال ۹۲، ۵۶ درصد از دانشجویان دانشگاه‌های دولتی را زنان تشکیل دادند - تعداد دختران نسبت به کل دانشجویان در مقطع کاردانی، ۳۵ درصد، کارشناسی ۶۰ درصد، کارشناسی ارشد ۵۰ درصد و در مقطع دکترای حرفه‌ای بیش از ۵۹ درصد است.

اما بر اساس همین مجموعه مستندات، هنوز کمتر از ۵۰ درصد دختران روستایی در مقطع متوسطه ترک تحصیل می‌کنند؛ به طوری که میزان پوشش تحصیلی دختران ساکن در نقاط روستایی در مقطع متوسطه ۵۲.۱ درصد و پایین‌تر از میزان پوشش تحصیلی دختران ساکن در نقاط شهری در همان مقطع (میزان پوشش تحصیلی دختران شهری ۸۶ درصد) است، اگرچه در سال‌های اخیر افزایش اندکی در میزان باسوادی دختران و زنان ملاحظه می‌شود.

به گزارش ایسنا، با این حال باید بدانیم در حال حاضر دسترسی برابر به فرصت‌ها؛ چالش جدی دختران جوان کشور است و باید مسئولان، سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان بیش از پیش به این چالش‌ها توجه کنند.